

Z A P I S N I K

sa 17. sjednice Komisije za praćenje i kontrolu postupka privatizacije Skupštine Crne Gore, održane 05. oktobra 2022. godine

Sjednica Komisije je počela u 11 sati i 20 minuta.

Sjednici su prisustvovali članovi Komisije: **Maksim Vučinić** (predsjednik Komisije), **Jovanka Bogavac**, **Janko Milatović**, **Zdenka Popović**, **mr Božena Jelušić**, **dr Predrag Sekulić**, **mr Mihailo Anđušić**, **Andrija Popović** i **Genci Nimanbegu**.

Saglasno članu 65 stavu 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, poslanica **Nataša Jevrić** je mijenjala odsutnog člana Komisije **dr Dragana Bojovića**.

Prije nego što se prešlo na utvrđivanje dnevnog reda članovi Komisije su usvojili zapisnik sa 16. sjednice Komisije.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. **Predlog izvještaja o radu Komisije za praćenje i kontrolu postupka privatizacije za 2021. godinu;**
2. **Tekuća pitanja.**

Prva tačka dnevnog reda

PREDLOG IZVJEŠTAJA O RADU KOMISIJE ZA PRAĆENJE I KONTROLU POSTUPKA PRIVATIZACIJE ZA 2021. GODINU

Predsjednik Komisije je podsjetio da je članom 5 stav 2 Odluke o obrazovanju Komisije za praćenje i kontrolu postupka privatizacije propisano da Komisija podnosi izvještaj Skupštini o rezultatima praćenja i kontrole postupka privatizacije, najmanje jednom godišnje. Saglasno ovoj normi, sačinjen je predlog godišnjeg izvještaja, koji sadrži pregled aktivnosti Komisije za praćenje i kontrolu postupka privatizacije u 2021. godini.

U izvještajnom periodu Komisija je održala devet sjednica i četiri sastanka. Sjednice su u toku 13 dana bile u ukupnom trajanju od 25 sati i 30 minuta i na njima je razmotreno 17 tačka dnevnog reda, od čega četiri postupka privatizacija. Na sjednicama Komisije je bilo 39 učešća u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore. U 2021. godini Komisija je razmotrila postupak privatizacije HTP Boka AD Herceg Novi, i u vezi

istog usvojila četiri zaključka, postupak privatizacije Rudnika boksita AD Nikšić, u vezi kojeg je usvojeno dva zaključka, zatim postupak privatizacije Jugopetrola AD Kotor i Solane „Bajo Sekulić“ AD Ulcinj. Komisija je razmorila i pložaj radnika u Kombinat aluminijuma Podgorica AD, u stečaju. Komisija je usvojila tri Zaključka u vezi sa razmatranjem položaja radnika u Kombinat aluminijuma Podgorica.

Članovi Komisije su u 2021. godini održali četiri sastanka, i dali odgovor na šest predstavljeni građana i tri zahtjeva za kontrolu postupka privatizacije od strane predstavnika bivših radnika preduzeća.

Predsjednik Komisije je podsjetio da Komisija u proteklom polugodišnjem periodu nije radila u punom kapacitetu i pozdravio novoizabrane članove Komisije Janka Milatovića i mr Mihaila Anđušića.

Andrija Popović, član Komisije, ocijenio je da je Izvještaj u tehničkom smislu kvalitetno odrađen i pohvalio rad stručne službe Komisije, ali i dodao da se ne mogu uputiti pohvale na rad samih članova Komisije, uz ocjenu da su mogli dati veći doprinos u radu Komisije tokom 2021. godine. Prisutno je bilo političarenje, određene sjednice su bile prekinute i nije se dovoljno vodilo računa o tome kakav će se sud dati o postupku privatizacije. Poslanik Popović je podsjetio da Liberalna partija nije nikada učestvovala u izvršnoj vlasti i da samim tim ne mogu snositi odgovornost za odluke koje su donosili predstavnici političkih partija koji su učestvovali u privatizacijama i dodao da svakako nijedna partija nema u svom statutu određenje kojim se dozvoljava bilo kome da vrši zloupotrebe i prevare. Nadležni državni organi nažalost decenijama ne uspijevaju da nađu nepravilnosti kod privatizacija mnogih firmi, među kojima su i kompanije koje su smatrane “zlatnim kokama” crnogorske privrede. Poslanik Popović je pozvao članove Komisije, da u narednom periodu, bez nepotrebnog političarenja, ukažu na eventualne zloupotrebe i podsjetio na zaključke koje je Komisija usvojila u vezi sa postupkom privatizacije privrednog društva HTP „Boka“ AD Herceg Novi kao i u vezi sa razmatranjem položaja radnika u Kombinat aluminijuma Podgorica AD, u stečaju. Član Komisije Popović je poručio da će Liberalna partija podržati usvajanje Izvještaja o radu Komisije za praćenje i kontrolu postupka privatizacije za 2021. godinu.

Predsjednik Komisije je podsjetio da poslanici, koji u skladu sa Ustavom u Skupštini biraju predstavnike izvršne vlasti i vrše nadzornu ulogu nad radom Vlade, snose dio odgovornosti za rad Vlade.

Zaključci koje je Komisija usvojila na sjednicama tokom 2021. godine su valjani, odnose se uglavnom na rad Privrednog suda i usmjereni su na probleme radnika. Kako su se zaključci realizovali od nadležnih institucija, tako su i radnici dijelom namirili potraživanja, a određena lica su i privedena, kao što je u slučaju privatizacije HTP „Boka“ AD Herceg Novi, zbog flagrantnog kršenja Plana reorganizacije. Ukoliko se analizira

situacija sa energetsom krizom u Evropi, možda bi trebalo ponovo razmotriti i usvajanje zaključaka u vezi sa privatizacijom privrednog društva „Jugopetrol“ AD, Kotor, ocijenio je predsjednik Komisije.

Janko Milatović, član Komisije, istakao je da je saglasan sa ocjenom poslanika Popovića, da je Izvještaj urađen profesionalno i kvalitetno, što je doprinos rada stručne službe Komisije, ali i dodao da nije saglasan sa stavom da Liberalna partija nije učestvovala u vlasti, jer učešćem u zakonodavnoj vlasti snose manji dio odgovornosti za sprovedene privatizacije. Određene privatizacije, među kojima se izdvajaju privatizacije u opštini Nikšić, su urađene katastrofalno, jedne iz nezanja, a druge možda i sa namjerom, ocijenio je Milatović.

Andrija Popović, član Komisije, pojasnio je da Liberalna partija postoji 18 godina, ali da je učestvovala u parlamentarnoj većini u periodu od 2012. do 2020. godine, kada gotovo i da nije bilo privatizacija u Crnoj Gori. To ipak ne znači da se nije moglo snažnije uticati na kontrolu postupka privatizacije privrednih društava, ali da još postoji vrijeme da se da doprinos.

Božena Jelušić, članica Komisije, naglasila je, da pored toga što za Izvještaj nema zamjerke, ne vidi sami smisao postojanja Komisije, zato što smatra da je rad Komisije trebao biti jedan vid lustracije, kojom bi se otkrili odgovorni ljudi za sve pljačlaške privatizacije. Sudska grana vlasti u Crnoj Gori nema dovoljno osposobljen kadar da vrši finansijske istrage, sa vrlo malo pozitivnih finansijskih znanja, usmjerenja, da bi se mogli donijeti validni i kredibilni zaključci. Rad Komisije bi mogao da bude u sinergiji sa zakonom o ispitivanju porijekla imovine i onim dijelom sudske grane vlasti, koja bi morala biti ojačana da vodi finansijske istrage. Poslanici bi trebalo da imaju mnogo veću pomoć iz oblasti finansija u Komisiji. Dužnost Komisije, ako i dalje nastavi da postoji, jeste zaštita mogućih radničkih prava u okviru kompanija koje su prošle kroz privatizaciju.

Na globalnoj sceni, kao i u Crnoj Gori, bitno se promijenio odnos prema neoliberalnom ekonomskom konceptu, koji je doživio maestralni poraz na svjetskom nivou i potpuno stavio u fokus drugačiji odnos prema državnim intervencijama, u smislu da nije dozvoljeno da određene stvari budu privatizovane i samim tim prepuštene pohari surovih tržišnih zakona. Ključni resursi u državi, kao što su HG „Budvanska rivijera“ Elektroprivreda Crne Gore i Željeznička infrastruktura Crne Gore - AD Podgorica, su kičma Crne Gore i ne mogu biti plod „burazerskog kapitalizma“, zaključila je članica Komisije Jelušić.

Predsjednik Komisije je podsjetio da Komisija radi u skladu sa Poslovnikom Skupštine i u skladu sa Odlukom o obrazovanju Komisije za praćenje i kontrolu postupka privatizacije, što znači da Komisiji pripada nadzorna uloga nad radom Savjeta za

privatizaciju, koje je tijelo koje pripada izvršnoj vlasti i dodao da je kritika poslanice Jelušić uglavnom upućena predstavnicima sudske vlasti u Crnoj Gori. Izvještaj Komisije za 2021. godinu je u potpunosti u skladu sa Poslovníkom i Odlukom o obrazovanju Komisije, zaključio je predsjednik Komisije.

Božena Jelušić, članica Komisije, istakla je da je saglasna u potpunosti da je Komisija radila u skladu sa Poslovníkom Skupštine i u skladu sa Odlukom o obrazovanju Komisije, ali i dodala da Komisiji nedostaju resursi da bi posao bio odrađen kako treba.

Dr Predrag Sekulić, član Komisije, u uvodnom izlaganju se zahvalio službi Komisije na tehnički dobro urađenom Izvještaju i dodao da je saglasan sa ocjenom članova Komisije da je Komisija mogla više da radi, ali da je bitno napomenuti da Poslovník i Odluka o obrazovanju Komisije ograničavaju rad Komisije i samim tim ona ne može predstavljati istražni organ.

Član Komisije Sekulić je podsjetio na period masovne vaučerske privatizacije u Crnoj Gori, kada je kroz podjelu vaučera građanima Crne Gore podijeljena skoro polovina društvenog bogatstva punoljetnjim građanima. Sekulić je istakao da je saglasan sa mišljenjem da Crna Gora ne treba da bude energetska zavisna zemlja jer bi, da je Jugopetrol AD Kotor i dalje državna svojina, Crna Gora morala da uvozi naftu i benzin u skladu sa istim tržišnim principima. Uz to, teret zapošljavanja u državnoj kompaniji i drugi nameti bi dodatno uticali na rad kompanije, što privatna kompanija ne bi dozvolila.

Najveći strah, kada se pogleda Izvještaj Komisije za 2021. godinu, izaziva domet djelovanja Komisije. Ukoliko se pogledaju zaključci koji su usvojeni tokom 2021. godine, osim što je javnost upoznata sa stanjem u procesima privatizacija, nije urađeno mnogo šta konkretno. Članovi Komisije ne mogu biti ekonomski forenzičari da bi dali ocjenu o tome da li je nešto prodato po pravoj cijeni prije 20 godina, već je cilj da se otkrije da li u toku postupka privatizacije ima nešto što nije urađeno u skladu sa zakonom i da li je čitava procedura ispoštovana. Takođe je bitno navesti da li su tenderi bili javni i da li je javnost bila upoznata sa postupcima i da li je bila uključena u čitav proces i da li je sve urađeno u skladu sa sistemom jednakih šansi, zaključio je član Komisije Sekulić.

Predsjednik Komisije je istakao da, ukoliko se pogleda rad Komisije u ranijim sazivima Skupštine, u toku 2021. godine je postignut značajan rezultat i sa vremenske distance, može se ocijeniti da su usvojeni zaključci valjani i da su pogodili suštinske probleme. Kada je u pitanju privatizacija kompanije Jugopetrol AD Kotor, jedan od predloženih zaključaka se odnosio na to da je ispunjeno ono što je obećano u Ugovoru, ali ne u dogovorenim vremenskim rokovima. Kompaniju je kupila grčka državna kompanija i ostaje nejasno kako je to preduzeće odgovaralo drugoj državi, a nije Crnoj Gori. Da je ostala kao državna kompanija morala bi se svakako uvoziti nafta, ali bi

kompanija mogla u skladu sa državnom politikom i da organizuje skladišne resurse energenata, čime bi se zaštitili od fluktuacija cijena na tržištu, zaključio je Vučinić.

Dr Predrag Sekulić, član Komisije, je pročitao usvojena tri Zaključka u vezi sa razmatranjem položaja radnika u Kombinat u aluminijuma Podgorica i ocijenio da Zaključci koje je Komisija usvojila nijesu ostvarili konkretne domete. Poslanik Sekulić je dodao da Izvještaj o stanju u Kombinat u aluminijuma Podgorica a.d. u stečaju, koji je Komisija tražila od Vlade Crne Gore i nadležnih ministarstava sa predlogom seta mjera koje je neophodno preduzeti, nije pokazao ništa ni negativno ni pozitivno.

Predsjednik Komisije je u komentaru na izlaganje člana Komisije Sekulića podsjetio da Komisija nije vršila kontrolu postupka privatizacije u Kombinat u aluminijuma Podgorica jer je to rađeno u ranijem sazivu Skupštine, već je razmatran položaj radnika, a snimci i svjedočenja radnika KaP-a govore kakva je situacija bila u kompaniji. Delegacija Vlade Crne Gore je u posjeti prostorijama KaP-a mogla da vidi maslinjak i jednu novonapravljenu kantu, a zbog kukavičluka tadašnjeg resornog ministra Izvještaj nije imao nikakvu vrijednost. Članovi Komisije iz parlamentarne većine su obećali i predložili izmjene Zakona o stečaju, da bi radnici koji rade u kompanijama u kojima se vodi stečajni postupak, imali prava kao i radnici angažovani u odnosu na Zakon o radu, a nažalost te izmjene nijesu mogle biti reaktivno primjenjene. Predstavnik Kluba poslanika Demokratskog fronta su bili predlagači i izmjena Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, nakon kojih se pensionisalo 59 bivših radnika Kombinata aluminijuma Podgorica, zaključio je predsjednik Komisije.

Dr Predrag Sekulić, član Komisije, je u odgovoru podsjetio predsjednika Komisije, da je tokom usvojanja trećeg Zaključka u vezi sa razmatranjem položaja radnika u Kombinat u aluminijuma Podgorica, bilo poznato da se izmjene Zakona o stečaju ne mogu primjeniti retroaktivno i samim tim nije imao svrhu. Poslanik Sekulić je istakao da podržava izmjene Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, ali je pojasnio da te izmjene nemaju veze sa tri usvojena Zaključka u vezi sa razmatranjem položaja radnika u KaP-u. Ukoliko se članovi Komisije budu vodili onim što piše u Poslovniku i Odluci i samim tim se držali djelokruga rada Komisije, nikada neće pogriješiti, zaključio je član Komisije Sekulić.

Janko Milatović, član Komisije, osvrnuo se na period masovne vaučerske privatizacije u Crnoj Gori, koji je spomenuo član Komisije Sekulić, kada je kroz podjelu vaučera građanima Crne Gore podijeljena skoro polovina društvenog bogatstva i ocijenio da su „najveći kolač“ od vaučerske privatizacije uzeli privatizacioni fondovi. Predstavnik šest privatizacionih fondova su imalo priliku da na kraju vide kako su raspodijeljeni vaučeri i u šta su ulagali građani Crne Gore, a sve firme u koje su fondovi investirali,

danas prolaze kroz stečajni postupak ili su potpuno ugašene, što je donijelo enormno bogatstvo pojedincima.

Proceduralno je intervenisao član Komisije **Genci Nimanbegu** i pozvao predsjednika i članove Komisije da se vrate diskusiji na temu prve tačke dnevnog reda.

Dr Predrag Sekulić, član Komisije, je u odgovoru poslaniku Milatoviću pojasnio da su građani imali priliku da vaučere ulože u fondove ili direktno u određenu firmu, kao što je i postojala treća opcija, da se zapale vaučeri, kao što su i neki građani činili podstaknuti govorima sadašnjih lidera Demokratskog fronta. Sekulić je istakao da je saglasan sa ocjenom da nijedan od šest fondova nije odradio dobar posao, ali je i ponovio da je važno napomenuti da su građani imali mogućnost da biraju gdje će uložiti novac.

Andrija Popović, član Komisije, napomenuo je da su članovi Komisije, na devetoj sjednici Komisije, vršili kontrolu postupka privatizacije privrednog društva „Jugopetrol“ AD, Kotor i da nijesu uspjeli da usvoje zaključke. Popović je podsjetio da je grčka državna kompanija „Hellenic Petroleum“ 2002. godine kupila većinski paket akcija Jugopetrola AD Kotor, firme koja je na jedan način sagradila polovinu Kotorske opštine. S obzirom da u samom postupku privatizacije ima dosta spornih stvari, Popović je predložio da članovi Komisije ponovo razmotre taj postupak.

Predsjednik Komisije je istakao da je saglasan sa predlogom člana Komisije Popovića, pogotovo zbog trenutne energetske krize koja je dodatno promijenila odnos prema državnim energetske kompanijama. Vučinić je naglasio da bi bilo svrsishodno ponovo sazvati sjednicu Komisije, koja bi bila posvećena usvajanju zaključaka o procesu privatizacije kompanije „Jugopetrol“ AD, Kotor .

Komisija za praćenje i kontrolu postupka privatizacije je usvojila Izvještaj o radu Komisije za praćenje i kontrolu postupka privatizacije za 2021. godinu (glasalo je deset poslanika, devet za, jedan uzdržani).

Za izvjestioca Komisije na sjednici Skupštine na kojoj će se razmatrati predmetni Izvještaj određen je Maksim Vučinić, predsjednik Komisije.

Druga tačka dnevnog reda

TEKUĆA PITANJA

Predsjednik Komisije je istakao, da zbog obraćanja Ivana Otovića, predsjednika Skupštine Opštine Herceg Novi i obraćanja bivših radnika PZU Opšta bolnica „Meljine“ Herceg Novi, zbog problema u čitavom zdravstvenom sektoru u Herceg Novom, koji su proistekli iz privatizacije PZU Opšta bolnica „Meljine“ Herceg Novi, predlaže Komisiji da usvoji odluku o kontroli postupka privatizacije PZU Opšta bolnica „Meljine“ Herceg Novi.

Komisija za praćenje i kontrolu postupka privatizacije jednoglasno je odlučila da razmotri postupak privatizacije PZU Opšta bolnica „Meljine“ Herceg Novi.

Mr Božena Jelušić, članica Komisije, predložila je da Komisija prati godišnje planove privatizacija Vlade Crne Gore, što je u skladu sa članom 4 Odluke o obrazovanju Komisije za praćenje i kontrolu postupka privatizacije. Predsjednik Komisije je ukazao da je saglasan sa predlogom poslanice Jelušić i dodao da tokom rada 42. Vlade Crne Gore nije bilo privatizacija.

Sjednica je završena u 12 sati i 40 minuta.

Broj:

SEKRETARKA KOMISIJE

Eliza Šećerović, s.r.

PREDSJEDNIK KOMISIJE

Maksim Vučinić, s.r.